

47 מקשה הגמרא: לשון 'מִבְּטָא' נְמוּ הִתְּבִיב (ויקרא ה'ד) לְבַל אֲשֶׁר וּבִמְטָא
 48 הָאֲדָם בְּשִׁבְעָה' ומשמע ש'מבטא' הוא התפסה בדבר אחר שכבר
 49 נשבע עליו.
 50 אביי חוזר מדבריו הקודמים ומביא מקור חדש: אֵלָא אָמַר אַבְיִי,
 51 'מִבְּטָא' שְׁבוּעָה מִהִבָּא (במדבר ל'ו) 'וְאִם הָיוּ תְהִיָּה לְאִישׁ וּנְדַרְיָהּ
 52 עֲלֵיהָ אוֹ מִבְּטָא שְׁפִתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נִפְשָׁה' וְאֵילּוּ שְׁבוּעָה לֹא
 53 קָאָמַר - ולא נאמר 'אשר אסרה על נפשה בשבועה', אם כן בְּמֵאָה
 54 אָסְרָה עֲצָמָה, בְּלִשׁוֹן 'מִבְּטָא', ולא התפיסה בדבר שנשבעה עליו
 55 כבר. ומוכח ש'מבטא' היא שבועה עצמה ולא התפסה בשבועה.
 56 רבא מתרץ את הברייתא בדרך אחרת: רָבָא אָמַר, לְעוּלָם אֵימָא לָךְ
 57 - אומר לך מִיתְּפִים בְּשִׁבְעָה לֹאֻ בְּמוֹצֵיא שְׁבוּעָה מִפְּוֵ דְמֵי וְאִין
 58 חלה שבועתו, ולא הסתפק בזה התנא בברייתא: וְהִכֵּי קָאָמַר הַתְּנָא,
 59 'מִבְּטָא' היא לשון שְׁבוּעָה, 'אֵיפֶר' נְמוּ לִשׁוֹן שְׁבוּעָה הוּא. ומה
 60 שנאמר בברייתא 'איסור איסר אם אתה אומר' וכו', היינו שאֲסַרְיָה
 61 דְאֵיפֶר - ענין איסורו של 'איסר', שאמרת לך שהוא שבועה אין
 62 הדבר כן בכל מקרה, שלא כל הלשונות שוות בו שהרי הִפְּוֵלָה
 63 הִתְּבוּב בֵּין נֶדֶר לְשִׁבְעָה, ללמדך שאם הוֹצִיאָו בְּלִשׁוֹן נֶדֶר, וכגון
 64 שאמר 'איסר כיכר זו עלי' שהיא לשון הנודרים, הרי זה נֶדֶר ואם עבר
 65 עליו פטור מקרבן עולה ויורד. ואם הוציאו בְּלִשׁוֹן שְׁבוּעָה, וכגון
 66 שאמר 'איסר שלא אוכל כיכר זו' שכן היא לשון הנשבעים, הרי זה
 67 שְׁבוּעָה, ואם עבר עליה איסר קרבן עולה ויורד. וזהו שנאמר
 68 בברייתא, 'אם אתה אומר איסר שבועה חייב ואם לאו פטור', שאם
 69 אמר איסר בלשון שבועה הרי זה חייב קרבן משום שהיא שבועה,
 70 ואם לא אמר בלשון שבועה אלא בלשון נדר, פטור מקרבן מפני
 71 שהוא נדר ואינו שבועה. ממשך רבא: הִיכֵן הִפְּוֵלָה הַכְּתוּב לְאִיסֵר בֵּין
 72 נֶדֶר לְשִׁבְעָה, ומשיב, בפסוק (שם פסוק יא) 'וְאִם בֵּית אִישָׁה נֶדְרָה אוֹ
 73 אָסְרָה אִסֵּר עַל נִפְשָׁה בְּשִׁבְעָה' וְגו', הרי שאיסר מוזכר בין נדר
 74 לשבועה.
 75 הגמרא מבארת שאביי ורבא לשיטתם: וְאִדּוּ לְמַעַמְיָהוּ - אביי ורבא
 76 הלכו לטעמיהם, דְאֵימָר, מִתְּפִים בְּשִׁבְעָה - נשבע על כיכר אחת
 77 ושוב אמר על השנייה, תהיה זו כראשונה, אַבְיִי אָמַר בְּמוֹצֵיא
 78 שְׁבוּעָה מִפְּוֵ דְמֵי וְחֵיב עַל הַשְּׁנִיָּה, וְרָבָא אָמַר, לֹאֻ בְּמוֹצֵיא
 79 שְׁבוּעָה מִפְּוֵ דְמֵי וְלֹא חלה השבועה על השנייה, ולפיכך פירש רבא
 80 את הברייתא לפי שיטתו, שאין מדובר בה בענין התפסה בשבועה.
 81 הגמרא מקשה על רבא: מִיתְּבוּב, אֵיזוּהוּ 'אֵיפֶר' הָאֵמֹר בְּתוֹרָה
 82 שעובר עליו בלא יחל דברו, זה הָאֵמֹר הָרִי עָלֵי שְׁלֹא אוֹכֵל בְּשֶׁר
 83 וְשְׁלֹא אֲשֶׁתָּה יוֹן בְּיוֹם שְׁמַת בּוֹ אַבְיִי אוֹ בְּיוֹם שְׁמַת בּוֹ פְּלוּנִי אוֹ
 84 בְּיוֹם שְׁנֵהֲרַג בּוֹ גְּדֻלָּה בֵּין אֲחֵיקָם אוֹ בְּיוֹם שְׂרָאָה יְרוּשָׁלַם
 85 בְּחוּרְבָנָהּ, הרי זה אָסֹר באכילת בשר ושתית יין. וְאָמַר שְׁמוּאֵל
 86 בבאיור דברי הברייתא, הוּא שְׁנֵדוֹר וְכָא מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם - מדובר
 87 שקיבל עליו לפני כן נדר שלא יאכל בשר ביום שמת בו אביו לעולם,
 88 ועכשיו הוא מתפס באיסור נדר שבאותו היום. ומבואר שהמתפס
 89 בנדר הרי הוא בלא יחל כנדר עצמו. הגמרא מסיימת את הקושיא:
 90 בְּשִׁלְמָא לְאַבְיִי, מִדְּמִתְּפִים בְּנֶדֶר הָרִי זֶה נֶדֶר (כמבואר בברייתא) אם
 91 כן גם מִתְּפִים בְּשִׁבְעָה הָרִי זֶה שְׁבוּעָה (וכמו שאמר אביי),

1 מִסְרְבִין בּוֹ לְאֹכֹל, והיינו מִתְּנִיתִין בְּשִׁאִין מִסְרְבִין בּוֹ לְאֹכֹל אלא
 2 נשבע מעצמו, ובוהו דבריו מתפרשים שמחייב את עצמו לאכול,
 3 וּפְרִייתָא בְּמִסְרְבִין בּוֹ לְאֹכֹל ואומרים לו 'תאכל תאכל' וְקָאָמַר
 4 הוּא, לֹא אֲכִילְנָא וְלֹא אֲכִילְנָא, וממשיך ואומר 'שבועה שאוכל',
 5 דְבֵי קָא מְשַׁתְּבַע הִכֵּי קָאָמַר - שאז כאשר הוא נשבע כך היא
 6 כוונתו, שְׁבוּעָה שְׁלֹא אוֹכֵל.
 7 רב אשי מתרץ את הסתירה באופן אחר: רַב אֲשֵׁי אָמַר, תתקן את
 8 הגירסא בברייתא ותני - ושנה בה 'שְׁבוּעָה שְׁאֵי אוֹכֵל לָךְ' ובמקום
 9 'שבועה שאוכל לך'. מקשה הגמרא: אֵי הִכֵּי מֵאֵי לְמִימְרָא - אם כן
 10 איזה חידוש השמיעה הברייתא בכך. מתרצת הגמרא: מַהוּ דְתִימָא -
 11 היה מקום לומר שמי שהוציא מפיו שבועה שאי אוכל לך לא נתכוון
 12 לכך אלא רצה לומר 'שבועה שאוכל' וְלִשְׁנִיָּה דְאֵימָר לֵאלֹהִים - אך
 13 לשונו נתקל, וגימגם באות 'א' של 'אוכל', ומתוך כך 'אוכל' נשמע
 14 כ'אי אוכל'. קָא מְשַׁמַּע לָן שאין אומרים כן.
 15 בפרשת נדרים ושבועות האמורה בתורה (במדבר ו') מוזכרות לשון
 16 'מבטא' ולשון 'איסר', הסוגיא דלהלן עוסקת בבאיור אותן הלשונות:
 17 תְּנִי רִבְּנֵן בְּרִייתָא, 'מִבְּטָא' זו שְׁבוּעָה, 'אֵיפֶר' זו שְׁבוּעָה, אֵיפֶר של
 18 'אֵיפֶר' מהו וכלומר, מהו דינו של העובר על 'איסר', תלוי, שאם
 19 אָתָּה אוֹמַר 'אֵיפֶר' זו שְׁבוּעָה, העובר עליו חַיִּיב, וְאִם לֹאֻ, העובר
 20 על 'איסר' פְּטוּר.
 21 הגמרא תמחה: הברייתא מסיימת אם אָתָּה אוֹמַר אֵיפֶר שְׁבוּעָה וכו',
 22 כלומר שאין דבר זה מוחלט, וְהָא אָמַרְתָּ בתחילת הברייתא באופן
 23 ברור ש'אֵיפֶר' שְׁבוּעָה הוּא.
 24 אביי מפרש את הברייתא: אָמַר אַבְיִי, הִכֵּי קָאָמַר הַתְּנָא, 'מִבְּטָא' זו
 25 שְׁבוּעָה, שהאומר 'מבטא כיכר זו עלי' הרי הוא כאומר 'שבועה שלא
 26 אוכל כיכר זו'. 'אֵיפֶר' זה מִיתְּפִים בְּשִׁבְעָה, שהאומר 'איסר עלי
 27 כיכר זו' הרי הוא כמי שנשבע על הכיכר וחוזר ואמר על כיכר אחרת,
 28 'הרי זו כזו', וזהו הנקרא 'התפסה', שמתפס את השני בראשון. ומדו
 29 האֵיפֶר החל על האדם שאמר 'אֵיפֶר', משיבה הברייתא, יש
 30 להסתפק בדבר, אִם אָתָּה אוֹמַר מִיתְּפִים בְּשִׁבְעָה - הנשבע על
 31 כיכר אחת ואחר כך אמר על השנייה 'תהיה זו כזו', בְּמוֹצֵיא שְׁבוּעָה
 32 מִפְּוֵ דְמֵי וכאילו נשבע בפירוש על הכיכר השנייה, ואם אכלה חייב
 33 קרבן או מלקות, אם כן גם האומר 'איסר' חַיִּיב קרבן או מלקות. וְאִם
 34 המתפס בשבועה לֹאֻ כמוציא שבועה מפיו ממש, ואין בו אלא
 35 איסור בלבד אבל פטור מקרבן וממלקות, גם האומר 'איסר' פְּטוּר
 36 מקרבן ומלקות.
 37 אביי מבאר את המקור לכך ש'מבטא' הוא שבועה: וּמֵמֵאֵי דְמִבְּטָא
 38 שְׁבוּעָה היא. דְתִיב (ויקרא ה'ד) 'אוֹ נִפְשָׁה בִּי תִשְׁבַּע לְבִמְטָא בְּשִׁפְתַיִם'
 39 ומשמע שנשבע על ידי שמבטא בשפתים, והיינו מוכיח לשון 'מבטא'.
 40 מקשה הגמרא: לשון 'אֵיפֶר' נְמוּ - וגם כן יש לומר שהיא שבועה,
 41 דְתִיב (במדבר ל'ד) 'כֹּל נֶדֶר וְכֹל שְׁבוּעַת אֵיפֶר', הרי שיש שבועה
 42 שהיא שבועה של איסר, נמצא שאיסר הוא שבועה עצמה ולא רק
 43 התפסה בשבועה כמו שפירש אביי.
 44 אביי חוזר ומביא מקור לדבריו לגבי 'איסר': אֵלָא מֵמֵאֵי דְאֵיפֶר
 45 מִיתְּפִים בְּשִׁבְעָה הוּא, דְתִיב (שם פסוק יא) 'אוֹ אָסְרָה אִסֵּר עַל נִפְשָׁה
 46 בְּשִׁבְעָה' ומשמע שאסרתו ותפסתו בדבר שנשבעה עליו כבר.

המשך ביאור למס' שבועות ליום חמישי עמ' ב

8 אֲשֶׁר תִּגַע בְּכֹל דְבַר טְמֵא', ומה שהוסיף הכתוב ואמר 'אוֹ בְּנִבְלָת
 9 שְׂרִין טְמֵא', לְמַה לִּי, שְׁמַע מִינָהּ - יש ללמוד מתיבות אלו, שְׁפָעִינָן
 10 עַד יְדַע אֵי בְּשִׂרִין אֵיטְמִי אֵי בְּנִבְלָה אֵיטְמִי - צריך שידע תחילה
 11 במה נטמא.
 12 הגמרא מבארת מדוע הוזכרה בכתוב נבלת שרץ לשיטת רבי עקיבא:
 13 וְרַבִּי עֲקִיבָא שאמר שחיוב קרבן הוא אף בלי ידיעת מיין הטומאה,
 14 הוא מפרש, דְאֵיזִיד

1 חייב עד שְׂוִידֵע לָךְ בְּמַתָּה. הרי מוכח שרבי אליעזר סובר
 2 שלחיוב קרבן חטאת די בידיעתו שחטא, בלי ידיעת הפרטים.
 3 וּמִשְׁנֵי - ועולא תירץ, הֵתָם - בענין חיוב חטאת הכללי אין צריך
 4 שידע מה היה חטאו, כיון ש'אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חֲטָאוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ,
 5 וְהִכִּיא אֶת קַרְבָּנוֹ' אָמַר רַחֲמֵנָא (שם), ומשמע, על כל 'אשר חטא',
 6 חָטָא כֹּל שְׁחֹא, ואף אם אינו יודע מה הוא, יביא חטאת, אבל חָטָא
 7 - בחיוב קרבן עולה ויורד, מְכַרְיָ בְּרִיב - הרי כבר כתוב (שם ה') נִפְשָׁה

50 בְּדִיאֵתָא - שבועת שקר כדינה ולהבא] ושבועת שוא כדינה
 51 ולשעבר, ואינן שוות זו לזו, וּמֵאֵי ומהו כוונת הברייתא שאמרה
 52 שוא ושקר דְּבַר אֶחָד הֵן, אין הכוונה לשבועה כלל, אלא למה
 53 שכתוב בדיברות הראשונות (שמות כ יג) 'לא תענה ברעך עד שקר'
 54 ובדיברות השניות (דברים ה טו) 'ולא תענה ברעך עד שוא', ומה שאמר
 55 התנא שאחד הם, היינו דְּבִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמָרוּ, בְּדִתְנִינָא, יְכוּר וְאֵת
 56 יום השבת לקדשו] הכתוב בדיברות הראשונות (שמות כ ח), וְשִׁמּוֹר וְאֵת
 57 יום השבת לקדשו] הכתוב בדיברות השניות (דברים ה יא), דְּבִיבּוּר אֶחָד
 58 נֶאֱמָרוּ לְמַשָּׁה מִפִּי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, והוא מֵה שְׁאִין יְכוּל הִפָּה של
 59 אדם לְדַבֵּר וּמֵה שְׁאִין הָאוֹזֵן יְכוּל לְשִׁמוֹעַ, ולא שמע משה אלא
 60 בדרך נס.
 61 הגמרא דוחה את התירוץ: בְּשִׁלְמָא הֲתָם, בזכור ושמו, דְּבִיבּוּר אֶחָד
 62 נֶאֱמָרוּ, להקיש אחד לשני דְּרַב אֲדָא בַר אֲהֵבָה, דֹּאֲמַר רַב אֲדָא
 63 בַר אֲהֵבָה, נְשִׁים חֵיבּוֹת בְּקִידוּשׁ הַיּוֹם דְּבַר תְּנִינָה, שחיוב קידוש
 64 היום נלמד מ'זכור את יום השבת לקדשו' (שמות כ ח), שפירושו, וזכרו
 65 על הייך, ואף על פי שבשאר מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות
 66 מהן, בוז חייבות, משום דֹּאֲמַר קְרָא 'זְכוּר' (שם) וְשִׁמּוֹר' (דברים ה יא),
 67 והוקשו אחד לשני על ידי שנאמרו בדיבור אחד, ללמד שכל שִׁישְׁנו
 68 בְּשִׁמּוּרָה של איסורי שבת יִשְׁנו בְּזִכְרָה, והיינו שחייב בקידוש, וְהֵי
 69 נְשִׁי - והנשים הוֹאִיל וְאִתְּנְהוּ -[וישנן] בְּשִׁמּוּרָה, שחייבות הן בכל
 70 מצוות לא תעשה, אִיתְּנְהוּ נְמִי -[ישנן גם כן] בְּזִכְרָה וחייבות
 71 בקידוש, אֵלָּא הֵכָּא לְמֵאֵי הִלְכְתָּא מִיַּעֲבִי לִיה - אבל כאן, בעד
 72 שקר' ועד שוא', לאיזה צורך נאמרו בדיבור אחד, הלא אין למדים
 73 מכך דבר. אלא על כרחך לא נאמרו בדיבור אחד, ומה ששינו
 74 בברייתא 'שוא ושקר אחד הן', מדבר בשבועות כסברתינו הראשונה,
 75 ולכאורה הכוונה בזה ללמד שגם שבועת שקר היא לשעבר, כמו
 76 שאמרנו לעיל, וקשה על דברי רב דימי.
 77 הגמרא מתרצת את הברייתא באופן חדש: אֵלָּא הפירושו במה ששינו
 78 'שוא ושקר אחד הן', ששבועות שוא ושקר שוות לענין המלקות,
 79 שְׂבָעִים שְׁלוֹקָה על שבועת שְׁוֹא כְּף לִוְקָה נְמִי על שבועת שְׂקָר.
 80 הגמרא תמהה: כְּלַפִּי לִיִּיא - כלפי היכן אתה פונה, הלא הלכת אחר
 81 ההיפוך, שהרי לגבי שבועת שקר פשוט שישנו אופן שלוקה עליו,
 82 וכגון שנשבע שלא יאכל ואכל, שהוא לאו שיש בו מעשה ולוקים
 83 עליו, אבל בשבועת שוא, שהיא לשעבר וכגון אכלתי או לא אכלתי
 84 אין בה מעשה שאין האיסור אלא עצם הדיבור, ומן הדין היה שלא
 85 ילקה עליה. מתקנת הגמרא: אֵלָּא אֵימָא - תאמר להיפך, בְּשֵׁם
 86 שְׁלוֹקָה על שבועת שְׂקָר באופן שיש בה מעשה, כְּף לִוְקָה נְמִי על
 87 שבועת שְׁוֹא אף על פי שאין בה מעשה. ויצא לו לתנא דין זה ממה
 88 שכתוב בשבועת שוא (שמות כ ז) 'כי לא ינקה ה' את אֲשֶׁר יִשָּׂא אֵת שְׁמוֹ
 89 לְשׁוֹא', ודרשו (לקמן כא.) ה' הוא שלא ינקה אבל בית דין של מטה
 90 מלקים אותו ובכך מנקים אותו מהעון. מקשה הגמרא: פְּשִׁיטָא
 91 שלוקה על שבועת שוא, שהרי כתוב (שם) 'כי לא ינקה ה'', ומשמע
 92 שה' הוא שלא ינקה אבל בית דין מלקים ומנקים אותו, והיא דרשה
 93 פשוטה (הֵאִי לָאו וְהֵאִי לָאו). מתרצת הגמרא: אין הדבר פשוט
 94 משום דְּמָהוּ דְתִימָא - שהיה מקום לומר בְּדִאֲמַר לִיה - כמו שהקשה
 95 רַב פִּפְסָא לְאַבְיִי (בגמרא לקמן), מדוע דורשים מ'כי לא ינקה ה'', שה'
 96 הוא שלא מנקה אבל בית דין של מטה מלקים אותו ומנקים אותו,
 97 והלא בפשוטו יש לפרש פסוק זה שלא ינקה כָּלָל, לא ה' ולא הבית
 98 דין של מטה,

1 אֵלָּא לְרַבָּא קִשְׁיָא, שאם המתפס בשבועה אין זו שבועה, כמו כן
 2 המתפס בנדר אין זה נדר, וזה נסתר מהברייתא.
 3 מתרין רבא: אֲמַר לֶךָ רַבָּא, תְּרִינְ וְאֵימָא הֵכִי - תרץ ופרש את דברי
 4 הברייתא באופן הבא, שאין התנא עוסק ב'איסור' הכתוב בפסוק ואינו
 5 מדבר במתפס בנדר אלא בעיקר הנדר, ומשמיע שאינו חייב בנדר
 6 אלא אם כן פירשו ואחר כך תלאו בדבר הנדר עליו כבר, וכך הם
 7 דברי הברייתא, אִיזְהוּ אִיפֵר נִדְרָא הָאֲמֹר בְּתוֹרָה, הָאֲמֹר תְּרִי עֲלִי
 8 שְׁלֵא אוּכַל בְּשֶׁר וְשֵׁלָא אֲשֵׁתָה וְיִן בְּיוֹם שְׁמַת בּוּ אֲבִיו, בְּיוֹם
 9 שְׁנִיחָה בּוּ פְּלוּנִי, ואין זו התפסה בנדר אלא עיקר הנדר, שהרי אמר
 10 בפירוש הרי עלי שלא אוכל. ועל זה אֲמַר שְׁמוּאֵל, וְהוּא שְׁנִידוּר
 11 וְכָא מֵאוּתוֹ הַיּוֹם, ונמצא שתולה עכשיו את נדרו בנדר אחר. ומפרש
 12 רבא: מֵאֵי מַעֲמָא שְׂצִירָא לתלות דווקא בדבר הנדר, אֲמַר קְרָא
 13 (במדבר א) 'אִישׁ כִּי יִדּוֹר נִדְרָ לְה', עַד שְׁנִידוּר בְּדָבָר הַנְּדוּר, אבל אם
 14 תלה בדבר האסור, אין זה נדר.
 15 הגמרא שואלת על דברי הברייתא: 'בְּיוֹם שְׁמַת בּוּ אֲבִיו', מדוע
 16 הזכיר התנא מיתת אביו, הלא פְּשִׁיטָא שחל הנדר וכיון שהתפס
 17 ביום שהיה בו נדרו. משיבה הגמרא: אכן אין חידוש בדוגמא זו, אלא
 18 'בְּיוֹם שְׁנִיחָה בּוּ גְדַלְיָה בֶן אֲחִיקֵם' אִיצְמִירָה לִיה, ואגב זה שנה
 19 שאר הדוגמאות. והטעם שהוצרך להשמיע זאת אף על פי שגם
 20 במקרה זה מדובר שהיה נדרו מאותו היום, משום דְּסִלְקָא דְעֵתָךְ
 21 אֲמִינָא, בְּיוֹן דְּכִי לא נדר - שאם לא היה אסור עליו בשר ויין ביום
 22 שמת בו גדליה בן אחיקם, נְמִי היה אֲכוּר בהם, שהרי יום צום הוא,
 23 אם כן כִּי נִדְרָ עֲכַשְׁוּ נְמִי לא הוּא עֲלִיה אִיסוּר - לא יחול עליו
 24 איסור נדר וְהֵאִי לָאו מִיתְפִּים בְּנִדְרָ הוּא, משום שלא התפס
 25 באיסור נדר שבאותו היום אלא באיסור שגזרו חכמים שלא לאכול
 26 ולשתות. קָא מְשַׁמְעַ לָן - לפיכך השמיע התנא שאין אומרים כן,
 27 אלא אומרים שהתפס בנדר, ובעל זה שנדר בדבר הנדר, חל עליו
 28 הנדר.
 29 מוסיפה הגמרא: וְאֵף רַבִּי יוֹחָנָן סָבַר לֵה לֵהָא דְרַבָּא שְׁאִיסוּר'
 30 שהוציאו בלשון שבועה הוּא. דְּכִי אֲתָא - שהרי כשבא רַבִּין
 31 מארץ ישראל לבבל אֲמַר בשם רַבִּי יוֹחָנָן, אדם שאמר 'מִבְּמָא לא
 32 אוּכַל לֶךָ' או שאמר 'אִיפֵר לא אוּכַל לֶךָ', הרי זו שְׁבוּעָה.
 33 הגמרא מבררת את מקורות האזהרות של שבועות ונדריים: כִּי אֲתָא
 34 - כשבא רַב דִּימִי מארץ ישראל לבבל, אֲמַר בשם רַבִּי יוֹחָנָן, שבועה
 35 שאוּכַל וְכֵן שבועה שלא אוּכַל, אם עבר הרי זו שבועת שְׂקָר,
 36 וְאִזְהֵרְתִּיהּ מִהֵכָּא (ויקרא ט יב) 'ולא תִשְׁבְּעוּ בְּשִׁמִּי לְשִׁקְרָ' וגו',
 37 שפירושו, לא תשבעו בשמי כדי לשקר בשבועתכם לאחר זמן. ואם
 38 נשבע לשעבר, כגון שאֲכַלְתִּי וְכֵן שְׁלֵא אֲכַלְתִּי, אם אין דבריו אמת
 39 הרי זו שבועת שְׁוֹא, לפי שיצאה מפיו לבטלה, וְאִזְהֵרְתִּיהּ מִהֵכָּא
 40 (שמות כ ז) 'לא תִשָּׂא אֵת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא' וגו'. ועל קוֹנְמוֹת -
 41 נדריים, עוֹבֵר בְּלֵא יִחַל דְּבִירוֹ' (במדבר ל א).
 42 מקשה הגמרא: מִיִּתְיָבִי, שנינו בברייתא, שְׁוֹא וְשִׁקְרָ אֶחָד הֵן, כלומר
 43 שבועת שוא ושבועת שקר שוות הן בדבר מסויים. מֵאֵי לָאו - וכי אין
 44 הפירוש, שִׁמְדִּשְׁבוּעַת שְׁוֹא, שהוא נשבע נגד הידוע לכל אדם, היא
 45 לְשִׁעֲבָר, כלומר שמיד בשעת השבועה היא לשוא, אֵף שבועת שְׂקָר
 46 נְמִי לְשִׁעֲבָר, אֵלָּמָא - מוכח ששבועה שאֲכַלְתִּי וְכֵן שבועה שלא
 47 אֲכַלְתִּי, שהן שבועות לשעבר, שבועת שְׂקָר הוּא, ולא כמו שאמר
 48 רב דימי ששבועת שקר היא להבא.
 49 מתרצת הגמרא: מִיִּדִי אִירָא - וכי ראה היא, הָא בְּדִיאֵתָא וְהֵא